

Briuselis, 2014 04 07
COM(2014) 211 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1608/2003/EB
dėl mokslo ir technologijų statistikos įgyvendinimo**

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1608/2003/EB dėl mokslo ir technologijų statistikos įgyvendinimo

SANTRAUKA

Oficiali Europos Sąjungos mokslo, technologijų ir inovacijų statistika iš esmės grindžiama 2003 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu Nr. 1608/2003/EB dėl Bendrijos mokslo ir technologijų statistikos rengimo ir plėtros¹. Komisija įgyvendino šį sprendimą glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis reglamentavimo priemonėmis, naudodama savanoriškai teikiamus surinktus duomenis ir Sąjungos statistikos institucijos (Eurostat) rengiamus statistinius duomenis.

Šioje ataskaitoje įvertinamas atskirų minėto sprendimo 2 straipsnyje nurodytų statistikos srities veiksmų įgyvendinimas. Šiais veiksmais siekiama sukurti mokslo, technologijų ir inovacijų statistikos informacinę sistemą, skirtą ES politikai remti ir stebėti. Šioje ataskaitoje daugiausia aprašomi pokyčiai nuo paskutinės 2011 m. ataskaitos.

Komisijos reglamentai (EB) Nr. 753/2004 ir Nr. 1450/2004, kuriais įgyvendinamas Sprendimas 1608/2003/EB, yra susiję su valstybių narių statistikos institucijų per Europos statistikos sistemą (toliau – ESS) reguliariai dviem būdais renkamais statistiniais duomenimis. Tiek mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros (toliau – MTTP), tiek inovacijų statistiniai duomenys, renkami pagal minėtus reglamentus, taip pat mokslo ir technologijų žmoniškųjų išteklių, pažangiųjų technologijų pramonės šakų ir žiniomis pagrįstų paslaugų bei patentų statistiniai duomenys pripažinti ir plačiai naudojami ES mokslo, technologijų ir inovacijų srities politikos stebėsenai.

Nuo 2012 ataskaitinių metų mokslo, technologijų ir inovacijų duomenų rinkimui bus laipsniškai pradėtas taikyti naujas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 995/2012, kuris galios nuo 2013 m. spalio mėn. perduodamiems ir vėlesniems duomenims. Todėl Komisijos reglamentai (EB) Nr. 753/2004 ir Nr. 1450/2004 buvo panaikinti.

Dėl politikos formavimo ir stebėsenos reikalavimų tapo dar svarbiau, kad statistiniai duomenys būtų kokybiški, ypač todėl, kad politikos tikslai nustatomi pagal statistinę informaciją. Strategijoje „Europa 2020“ nustatytas aiškus tikslas – pakelti bendrą viešųjų ir privačiųjų MTTP investicijų lygį iki 3 proc. BVP. Todėl ypač svarbu, kad apskaičiavimų kokybės standartai būtų ir išliktų aukšti.

Priėmus minėtus Komisijos reglamentus, kuriais įgyvendinamas Sprendimas Nr. 1608/2003/EB, mokslo, technologijų ir inovacijų duomenų kokybė pagerėjo. Vėliau duomenys laipsniškai ir nuolat tobulinti, o jų kokybė atidžiai stebėta. Siekiant teikti naujausią ir kokybiškiausią statistiką tariamasi dėl tarptautinių standartų ir metodikos, ir jų laikomasi, be to, nuolat diskutuojama dėl jų reikalingumo atsižvelgiant į dinamišką apskaičiavimo sistemą.

Toliau plėtojant mokslo, technologijų bei inovacijų statistiką bus atsižvelgiama tiek į politikos prioritetus, tiek į bendrą ESS raidą. Atsižvelgiant į prioritetus, išdėstytus strategijoje „Europa 2020“, bus siekiama derinti naujus sprendimus bei priemones ir toliau tobulinti turimą

¹ 2003 m. liepos 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1608/2003/EB dėl Bendrijos mokslo ir technologijų statistikos rengimo ir plėtros (OL L 230, 2003 9 16, p. 1).

mokslo, technologijų ir inovacijų statistiką. Įtraukus MTTP ir inovacijų statistiką į Verslo statistikos integravimo pagrindų reglamentą, kuris šuo metu svarstomas ESS, bus sustiprintas ryšys su kita ESS verslo statistika.

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1608/2003/EB
dėl mokslo ir technologijų statistikos įgyvendinimo

1. ĮVADAS

Tai trečioji įgyvendinimo ataskaita, kurią Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pagal Sprendimo Nr. 1608/2003/EB (toliau – sprendimas) 5 straipsnį. Pirmoji ataskaita buvo priimta 2007 m. gruodžio 14 d.², o antroji – 2011 m. balandžio 11 d.³.

Šiomis aplinkybėmis verta priminti apie kelias naujas politikos iniciatyvas. 2010 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryba priėmė darbo vietų kūrimo ir pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategiją „Europa 2020“⁴. Ji taip pat patvirtino penkis pagrindinius ES tikslus, kurių vienas yra sudaryti geresnes inovacijų ir MTTP sąlygas, visų pirma siekiant pakelti bendrą šio sektoriaus viešųjų ir privačiųjų investicijų lygį iki 3 proc. BVP.

2010 m. spalio 6 d. komunikate⁵ dėl pavyzdinės iniciatyvos „Inovacijų Sąjunga“ Komisija pasiūlė taikyti papildomą MTTP ir inovacijų intensyvumo rodiklį, ir, siekdama stebėti bendrą inovacijų įgyvendinimą, rengti kasmetinę Mokslinių tyrimų ir inovacijų sąjungos veiklos suvestinę.

2012 m. liepos 17 d. Komisija priėmė komunikatą *Glaudesnė Europos mokslinių tyrimų erdvės partnerystė siekiant pažangos ir augimo*⁶. Ji paragino imtis skubių struktūrinių pakeitimų visoje Europoje bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir suinteresuotųjų šalių organizacijomis, siekiant laiku įgyvendinti konkrečias priemones, kad būtų keliamas Europos viešosios mokslinių tyrimų sistemos kompetencijos lygis. Pagal šią iniciatyvą buvo sukurtas patvarus Europos mokslinių tyrimų erdvės (EMTE) stebėsenos mechanizmas (ESM), pagrįstas EMTE politikos reformų ir jų įgyvendinimo veiksmų ir stebėsenos rodikliais, siekiant skaidrumo Tarybai, Europos Parlamentui ir mokslininkų bendruomenei, taip pat siekiant sukurti pagrindą Komisijos būsimiems sprendimams.

Neseniai 2013 m. rugsėjo 13 d. komunikate⁷ Komisija pateikė rodiklį, kuriuo remiantis būtų apskaičiuojama, kiek pasiekta kuriant ir diegiant inovacijas. Šio rodiklio tikslas – padėti politikos formuotojams nustatyti naujas ar stiprinti esamas priemones, kuriomis būtų šalinamos kliūtys novatoriams idėjas paversti produktais ir paslaugomis, kurios galėtų būti paklausios rinkoje.

Šioje ataskaitoje apžvelgiama, kaip diegiama mokslo, technologijų ir inovacijų (MTI) statistinės informacijos sistema, kaip reikalaujama sprendimu, ir kaip ji naudojama susijusiai

² Komisijos ataskaita Tarybai ir Europos Parlamentui apie Europos parlamento ir Tarybos Sprendimo Nr. 1608/2003/EB įgyvendinimą. COM(2007) 801.

³ Komisijos ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1608/2003/EB dėl mokslo ir technologijų statistikos įgyvendinimo. COM(2011) 184.

⁴ 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvados. CO EUR 9, CONCL 2.

⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui *Strategijos „Europa 2020“ pavyzdinė iniciatyva „Inovacijų sąjunga“*. COM(2010) 546.

⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui *Glaudesnė Europos mokslinių tyrimų erdvės partnerystė siekiant pažangos ir augimo*. COM(2012) 392 final.

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui *Inovacijų rezultatų skaičiavimas Europoje. Naujo rodiklio kūrimas*. COM(2013) 624 final.

ES politikai remti ir stebėti. Šioje ataskaitoje daugiausia aprašomi pokyčiai nuo paskutinės 2011 m. ataskaitos. Pirmoje dalyje kalbama apie tai, kaip įgyvendinamos priemonės pagal minėto sprendimo 2 straipsnį. Kituose skyriuose aptariama duomenų kokybė, sąnaudos ir statistinių duomenų teikimo našta. Paskutiniame skyriuje aptariami veiksmai ateityje.

2. SPRENDIMO ĮGYVENDINIMAS

2.1 Reglamentavimo priemonės

Komisija įgyvendino šį sprendimą reglamentavimo priemonėmis naudodama savanoriškai teikiamus surinktus duomenis valstybėse narėse ir Eurostato rengiamus statistinius duomenis.

Svarbiausi yra du įgyvendinimo reglamentai, įsigalioję 2004 m.:

- Komisijos reglamentas (EB) Nr. 753/2004⁸, kuriame ypač daug dėmesio skiriama MTTP statistikai, be to, jis taikomas mokslo ir technologijų žmogiškųjų išteklių statistikai (toliau – MTŽI statistika), pažangiųjų technologijų pramonės šakų ir žiniomis pagrįstų paslaugų statistikai, patentų statistikai ir kitai mokslo ir technologijų statistikai (tačiau valstybėms narėms ar ESS nėra skiriamos tiesioginės užduotys), ir
- Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1450/2004⁹ dėl Bendrijos inovacijų statistikos.

Tiek MTTP, tiek inovacijų statistiniai duomenys, renkami pagal minėtus reglamentus, yra pripažinti ir plačiai naudojami ES politikai stebėti.

2012 m. šie 2004 m. reglamentai buvo pakeisti Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 995/2012¹⁰, kuriuo taip pat buvo iš dalies pakeisti išsamūs reikalavimai MTTP ir kitai mokslo, technologijų ir inovacijų statistikai.

Naujo įgyvendinimo reglamento visų pirma prireikė todėl, kad priėmus strategiją „Europa 2020“ bei jos įvairias pavyzdines iniciatyvas ir stebint Europos mokslinių tyrimų erdvę (EMTE) tapo būtina susitarti dėl atitinkamų ES politikos sričių statistinės stebėsenos pagrindo. Siekiant, kad MTI duomenų rinkinys būtų kuo naudingesnis vartotojams, labai svarbu, kad naudojami rodikliai būtų grindžiami statistika ir kintamaisiais, reguliariai rengiamais valstybių narių ir kuo plačiau numatytais statistikos teisės aktuose.

Reglamente buvo nustatyti reikiami statistiniai vienetai ir vienodos kokybės ataskaitos ir tokiu būdu prisidėta prie tolesnio MTTP ir inovacijų statistikos derinimo ir ryšio su bendra verslo statistika stiprinimo.

2.2 Pagrindiniai pasiekimai

Pagrindiniai pasiekimai šioje ataskaitoje aptariamam laikotarpiu buvo šie:

- parengta daugiau duomenų apie MTTP išlaidas ir šioje srityje dirbantį personalą, rengiamų pagal įvairius kriterijus ir skirstymus, remiantis Fraskačio vadovu (EBPO, 2002 m.),
- pasiektas susitarimas dėl tolesnio turimų duomenų apie iš užsienio finansuojamą MTTP veiklą skirstymo,

⁸ 2004 m. balandžio 22 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 753/2004, įgyvendinantis Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1608/2003/EB dėl mokslo ir technologijų statistikos, OL L 118, 2004 4 23, p. 23.

⁹ 2004 m. rugpjūčio 13 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1450/2004, įgyvendinantis Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 1608/2003/EB dėl Bendrijos inovacijų statistikos rengimo ir plėtros, OL L 267, 2004 8 14, p. 32.

¹⁰ 2012 m. spalio 26 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 995/2012, kuriuo nustatomos išsamios Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 1608/2003/EB dėl Bendrijos mokslo ir technologijų statistikos rengimo ir plėtros įgyvendinimo taisyklės, OL L 299, 2012 10 27, p. 18.

- sukurta metodika įvairių Europos šalių bendrai koordinuojamiems moksliniams tyrimams vertinti (MTTP skirtų valstybės biudžeto asignavimų arba lėšų dalis – VBALMTTP),
- pradėta rinkti išsamesnę verslo įmonių informaciją apie IRT MTTP viešąjį finansavimą,
- 2012 m. parengtas Bendrijos inovacijų tyrimas remiantis Oslo vadovu (EBPO, Eurostatas, 2005 m.), siekiant įvertinti įmonių inovacijų diegimo rezultatus naudojant suderintą tyrimo metodiką ir klausimyną, įskaitant *ad hoc* modulį, skirtą įmonių strategijoms ir kliūtimis siekiant tikslų (didinti apyvartą, rinkos dalį ar pelno dydį, mažinti išlaidas),
- Bendrijos inovacijų tyrimo duomenis apie atskiras įmones (mikroduomenis) galima greičiau gauti per Eurostato centrą SAFE ir per išorės tyrėjams skirtus pastoviosios atminties kompaktinius diskus (CD-ROM); dabar jau galima gauti 2010 m. duomenų rinkinį,
- pagerinta STI duomenų kokybė ir tie duomenys suderinti nustačius kokybės ataskaitas ir sukūrus naujas kokybės užtikrinimo priemones,
- jau pradėta racionalizuoti nacionalinių duomenų ir metaduomenų perdavimą siekiant naudoti bendras ESS priemones, kad duomenų rengimo procesas būtų veiksmingesnis ir labiau standartizuotas,
- parengtiniai ir galutiniai duomenys skelbiami savalaikiškiau, nes buvo patobulintas ESS duomenų rengimo procesas ir tolesnio apdorojimo tvarka tapo patvaresnė,
- nustatyta reguliari duomenų apie užimtumą žiniomis pagrįstos ekonomikos veikloje rinkimo tvarka, taikant sutartą tokios veiklos klasifikavimo metodiką,
- 2013 m. pradėta reguliariai apdoroti statistinius duomenis apie Bendrijos prekių ženklus ir dizainą,
- 2012 m. Komisijos moterų vaidmens moksle Komisijos ataskaitą *She Figures* buvo galima paskelbti lengviau, nes MTTP ir MTŽI duomenys prireikus buvo suskirstyti pagal lytį, ir
- atnaujinti MTI statistikai naudoti klasifikatoriai, kad jie atitiktų patikslintas redakcijas (pagal ekonominės veiklos rūšis – NACE, pagal prekybos produktus – SITC, pagal švietimo sritis – ISCED, pagal profesijas – ISCO ir pagal teritorijas – NUTS).

Pagrindinis išsamių MTI duomenų ir susijusių dokumentų sklaidos kanalas – Eurostato duomenų bazė (*Eurobase*) internete. Komisija taip pat skleidžia MTI duomenis keliose politikos ataskaitose (pvz., susijusiose su strategija „Europa 2020“ ir EMTE).

2.3 MTI statistika valstybėse narėse

Nacionalinių duomenų rinkimas buvo ir bus tikslinamas, kad atitiktų persvarstytus Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 995/2012 duomenų reikalavimus. 2013 m. gruodžio mėn. pirmą kartą paprašyta pateikti naujus duomenis apie VBALMTTP, 2014 m. birželio mėn. reikės pateikti inovacijų duomenis, o 2015 m. birželio mėn. – MTTP. Dalis darbų jau pradėta bandomuoju naujų arba peržiūrėtų duomenų rinkimo etapu.

Valstybės narės labai gerai laikėsi privalomo duomenų teikimo reikalavimų, o rezultatai kiekvienais metais aptariami dvejuose oficialiuose pranešimų raunduose. Kaip pavyzdį galima paminėti, kad negalutinių MTTP duomenų neturinčių valstybių narių skaičius sumažėjo iki vienos 2013 m. (2011–2012 m. buvo atitinkamai dvi ir trys). Tokiomis aplinkybėmis ES MTTP tikslinius rodiklius 2012 ir 2013 m. buvo galima paskelbti 16 ir 14 dienų po privalomo pateikimo termino (spalio 31 d.). Anksčiau buvo vėluojama 30–40 dienų. Aprėpties problemos ir vėlavimai teikti duomenis daugiausia buvo susiję su pavieniais sunkumais

nacionalinėse duomenų rengimo sistemose (pvz., laikinas išteklių trūkumas, esminis duomenų rengimo sistemos pertvarkymas).

3. DUOMENŲ KOKYBĖ

MTI statistinių duomenų kokybė grindžiama Europos statistikos praktikos kodeksu¹¹. Jame nustatyta 15 pagrindinių principų, iš kurių keletas yra susiję su valstybių narių institucijų ir jų organizacijų bendrosiomis institucinėmis sąlygomis (profesinė nepriklausomybė arba išteklių adekvatumas), ir kurie yra svarbūs bendrai Europos statistikos kokybei. Kiti principai (kaip antai patikima informaciniai vadovais pagrįsta metodika) MTI statistikai yra nustatyti tarptautiniu mastu ir reguliariai vertinami kartu su valstybėmis narėmis. Keli kokybės principai, tiesiogiai susiję su MTI tyrimais (*inter alia*, tikslumas, suderinamumas ir palyginamumas), yra nustatyti ir stebimi reguliariai rengiant kokybės ataskaitas.

Nuo 2007 m. Eurostatas renka nacionalines MTTP ir VBALMTTP statistikos kokybės ataskaitas ir nuo 2004 m. kas dvejus metus – Bendrijos inovacijų tyrimų kokybės ataskaitas. Didelių trūkumų nenustatyta. Tačiau nurodyta imtis tam tikros veiklos, susijusios su MTTP statistika, t. y. nacionalinio MTTP statistikos kokybės gerinimo veiksmų plano (2011 m.), visų pirma siekiant geriau nustatyti ir reguliariai atnaujinti MTTP veiklos vykdytojų (įmonių, kurios, kaip žinoma arba spėjama, vykdo MTTP veiklą) imtį. Inovacijų tyrimo problemos daugiausia susijusios su vertinimo klausimais. Reikia dėti nuolatinių pastangų siekiant respondentams iš įmonių glaustai, bet tiksliai išaiškinti, ko jų klausama (*nauji* arba *žymiai patobulinti* produktai arba procesai), ir paraginti juos apdoroti pageidaujamą informaciją. Sunkumų tebekelia ir naujoviškų produktų apyvartos ir išlaidų inovacijoms skaičiavimas.

Inovacijų tyrimo kokybės ataskaitų apibendrinimas kartu su duomenimis skelbiamas interneto duomenų bazėje. Reglamentu (ES) Nr. 995/2012 nustatyta, kad nuo 2013 m. kokybės ataskaitos priskiriamos prie privalomo duomenų teikimo.

4. SĄNAUDOS IR NAŠTA

4.1 MTI statistika Europos statistikos sistemoje

2010 m. valstybėse narėse pradėtoje naujausioje Eurostato bendroje respondentų naštos analizėje apskaičiuota, kad MTI (MTTP ir inovacijų) statistikos rengimo sąnaudos vidutinės, o respondentų našta – nuo vidutinės iki didelės. Atlikus šį vertinimą nustatyta, kad MTI statistikos rezultatai buvo panašūs į daugumos statistikos sričių, kurios buvo įtrauktos į bendrą vertinimą, rezultatus, tačiau jų rengimo sąnaudos buvo šiek tiek mažesnės, o respondentų našta – didesnė nei bendros verslo statistikos.

4.2 Išsamios informacijos apie sąnaudas ir naštą rinkimas

Reguliariai mėginta rinkti duomenis apie MTI duomenų rinkimo sąnaudas ir naštą. Teikiant kokybės ataskaitas buvo prašoma nurodyti tikslius skaičius, tačiau buvo gana sunku gauti nuoseklius duomenis, pagal kuriuos būtų galima lyginti arba vertinti bendras sąnaudas. Daug valstybių narių nurodė, kad bus neįmanoma atskirti MTTP ir inovacijų tyrimų ir duomenų rinkimo sąnaudų, tiek kito verslo ir susijusios statistikos, tiek panašios veiklos, pagrįstos tik nacionaliniais poreikiais. Tais atvejais, kai duomenų yra, valstybėse narėse arba valstybių narių atsakingose institucijose ataskaitoms naudojami skirtingi metodai, todėl šios informacijos neįmanoma tinkamai palyginti arba paskelbti atskirų sąnaudų įverčių.

¹¹ Komisijos rekomendacija dėl nacionalinių ir Bendrijos statistikos institucijų nepriklausomumo, vientisumo ir atskaitomybės. COM(2005) 217.

Atsižvelgiant į tai, vidutinio dydžio našta, matuojama laiku, kurio reikia įmonių sektoriaus MTTP klausimynui užpildyti, 2009 m. ataskaitiniu laikotarpiu 13-oje iš 15 valstybių narių, kurios pateikė duomenis, sudarė nuo 0,3 valandos iki 6 valandų. Dvi valstybės narės nurodė išimtinę vertę – 11 valandų. Kiti ekonomikos sektoriai pateikė daug mažiau duomenų, nors laiko MTTP klausimynui užpildyti valdžios ir aukštojo mokslo sektoriuose (šių sektorių duomenys gana panašūs) prireikė daug daugiau nei įmonių sektoriuje.

Kalbant apie Bendrijos inovacijų tyrimą, pagal kokybės ataskaitoje pateiktą informaciją (2008 ir 2010 m. tyrimų) inovacinėms įmonėms klausimynui užpildyti prireikė nuo 0,48 iki daugiau nei 3 valandų. Tik dvi šalys pranešė, kad joms prireikė daugiau laiko užpildyti 2010 m. klausimynui nei 2008 m. Neinovacinėms įmonėms 2010 m. klausimynui užpildyti prireikė nuo 0,24 iki 1,85 valandos. Keturios iš dešimties šalių pranešė, kad 2010 m. sąnaudos buvo didesnės, palyginti su 2008 m., penkių šalių sąnaudos buvo mažesnės, o vienos šalies abiejų metų sąnaudos buvo vienodos.

4.3 Eurostato bendrai finansuojamas MTI duomenų rinkimas valstybėse narėse

Po 2006 m. ir 2009 m. dotacijų paraiškų konkursų pagal 2011 m. Komisijos biudžetą buvo paskelbta keletas panašių konkursų dėl MTTP arba inovacijų duomenų rinkimo (savanoriškai teikiamos dalies) bendro finansavimo, naujų rodiklių rengimo galimybių tyrimo arba mokslinį daktaro laipsnį įgijusių asmenų karjeros tyrimų finansavimo. 2011 m. bendri finansiniai įsipareigojimai 13 valstybių narių ir Norvegijos MTI statistikai siekė 1 019 974 eurus.

Pagal keliems gavėjams skirtas statistikos srities bendradarbiavimo programas „Phare“ ir pasirengimo narystei paramos priemonę (2004–2011 m. programas), asocijuotosioms trečiosioms šalims ir valstybėms narėms, įstojusioms į Sąjungą 2004 m. ar vėliau, buvo skirtas 1 518 105 eurų bendras finansavimas MTTP, inovacijų ir mokslinį daktaro laipsnį įgijusių asmenų karjeros tyrimams atlikti.

5. TOLESNĖ MTI STATISTIKOS RAIDA

5.1 Aplinkos pokyčiai

Komisijos komunikate dėl Europos statistikos vizijos¹² raginama taikyti labiau integruotus ir sumanesnius statistikos rengimo metodus. Šie metodai yra susiję su statistinių priemonių integravimu, geresniu administracinių šaltinių naudojimu ir statistikos reglamentavimo aplinkos supaprastinimu ir tobulinimu, siekiant gauti išsamesnių statistinių duomenų (kuriais atsižvelgiama į ateitį), gerinant našumą ir mažinant respondentų našta.

Kadangi MTI statistikos įgyvendinimo taisyklės jau yra nuosekliau išdėstytos Reglamente (ES) Nr. 995/2012, kitas etapas būtų sustiprinti ryšį su kita verslo statistika ir į Verslo statistikos integravimo pagrindų reglamentą, kuris šuo metu svarstomas ESS, įtraukti MTTP ir inovacijų statistiką. Tai leis dar kartą įvertinti privalomą MTTP ir inovacijų duomenų turinį.

Pastaraisiais metais nacionalinės statistikos institucijos ne vieną kartą nurodė išteklių trūkumą, dėl kurio joms kilo didelių sunkumų laikytis esamų arba naujų ESS reikalavimų. Todėl tampa vis svarbiau nustatyti prioritetus, susijusius su atliekama ir planuojama statistine veikla.

5.2 Turimos MTI statistikos tobulinimas ir vertinimas

Statistika turi būti patikima ir atitikti paskirtį. Visapusiškai taikant reguliarią atitikties stebėseną ir sistemingai rengiant kokybės ataskaitas, turimi duomenų rinkiniai, ypač susiję su

¹² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl ES statistikos rengimo metodo: ateinančio dešimtmečio vizija. COM(2009) 404.

MTTP ir inovacijomis, bus nuolatos peržiūrimi pagal reikalingumo ir kokybės kriterijus. Šiuo metu tai yra dar aktualiau, nes strategija „Europa 2020“ bus iš dalies stebima ir pagal įvairius MTI rodiklius.

Bus stengiamasi užtikrinti, kad būtų pateikiami visų MTTP veiklos vykdytojų pagrindiniai MTTP statistiniai duomenys, arba prireikus tokie duomenys būtų bent įvertinami apytiksliai, nepriklausomai nuo to, ar jie žinomi iš anksto, ir atspindėtų visus ekonomikos sektorius ir subsektorius ir visų dydžių veiklos vienetų, taigi – visą ekonomikos MTTP sritį (išlaidas ir personalą) konkrečiu metu.

Bus vertinama, ar išplėtus Europos inovacijų statistikos aprėptį (visų rūšių verslo veiklai, visai ekonomikai) būtų gauta pakankamai naujos informacijos, kad būtų galima pagrįsti reikiamus papildomus išteklius, ir ar tai įmanoma atlikti metodiškai.

Kalbant apie naują veiklą, jei tai bus naudinga abiem šalims, turima MTI statistika bus tobulinama glaudžiai bendradarbiaujant su EBPO ir kitomis tarptautinėmis organizacijomis, su kuriomis jau pradėta intensyviau koordinuoti šią veiklą. Nuolat bus siekiama peržiūrėti metodinius informacinius vadovus.

5.3 Nauji rodikliai, naujos naudojimo galimybės

Europos statistikos sistemos sąlygomis, o ypač atsižvelgiant į sumažintas biudžeto lėšas, itin sudėtinga tenkinti šiuos naujus poreikius. Nepaisant to, naudotojų bendruomenė dažnai prašys naujų rodiklių ir naujų duomenų šaltinių. Vystymo veikla, kuriai nepakanka turimų duomenų šaltinių, įskaitant naujus rodiklius, naujus duomenų šaltinius ir netgi smulkesnį turimų duomenų skirstymą (nes tam gali reikėti didesnių imčių arba metodinio darbo), bus vykdoma tik atlikus išsamų vertinimą ir kuo išsamesnę sąnaudų ir naudos analizę. Tokiomis aplinkybėmis taip pat bus atliekami įgyvendinimo galimybių tyrimai ir bandomieji tyrimai.

Dėl tolesnio MTTP, inovacijų ir kitos įmonių veiklos internacionalizavimo dabar ir ateityje rengiant MTI statistiką gali kilti papildomų sunkumų. Sunkumų galėtų kilti tiek gaunant naujų statistinių duomenų apie internacionalizavimą, tiek tvarkant verslo tyrimus globalizuotame pasaulyje, taigi ir daug sudėtingesnėmis aplinkybėmis.

Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistema (2010 m. ESS)¹³ – naujausia tarptautiniu mastu suderinta sąskaitų rengimo sistema, pagal kurią galima sistemingai ir išsamiai apibūdinti konkrečią ekonomiką. Ji bus pradėta diegti nuo 2014 m. rugsėjo mėn. Pagrindinis skirtumas, palyginti su ankstesne versija (1995 m. ESS), yra tas, kad MTTP veikla laikoma kapitalo formavimo elementu, o ne tarpiniu vartojimu. Kitaip tariant, MTTP veikla, anksčiau laikyta pagrindinės įmonės gamybos tarpiniu ištekliumi, dabar bus laikoma produkcija ir didins šalies BVP. Dėl šio pakeitimo atsiranda nauji reikalavimai MTTP vertinti išsamiau ir plačiau. Šiuo metu vyksta Fraskačio vadovo peržiūra, kuriai vadovauja EBPO, ir svarstoma, koku mastu MTTP tyrimai galėtų padėti kapitalizuoti MTTP veiklą ir kokius pakeitimus būtų galima padaryti.

¹³ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje, OL L 174, 2013 6 26, p. 1.